

SENĀTS

Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV-1586; tālr. 67033950

L Ē M U M S

APSTIPRINĀTS
ar LU Senāta 23.02.2026.
lēmumu Nr. 2-3/8

NOTEIKUMI PAR MĀKSLĪGĀ INTELEKTA RĪKU IZMANTOŠANU STUDIJU PROCESĀ LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ

Šim dokumentam grozījumu nav

Izdoti saskaņā ar
Augstskolu likuma 15.¹ panta 6². punktu

I. Vispārējie noteikumi

- Noteikumi nosaka mākslīgā intelekta (turpmāk – MI) rīku izmantošanas kārtību studiju procesā Latvijas Universitātē (turpmāk – LU), tajā skaitā MI rīku izmantošanas pamatprincipus un prasības studējošajiem un docētājiem.
- Noteikumos lietoti šādi termini:
 - MI rīks – mašinizēta sistēma, kas projektēta darboties ar dažādiem autonomijas līmeņiem, var pēc ieviešanas būt pielāgojama un tiešiem vai netiešiem mērķiem secina no informācijas, ko tā saņem, kā ģenerēt iznākumus, piemēram, prognozes, saturu, ieteikumus vai lēmumus, kas var ietekmēt fizisko vai virtuālo vidi;
 - virtuālais MI asistents – MI rīka veids, kas pilda dažādus cilvēka uzdotus uzdevumus, pielāgojas lietotāja vajadzībām un sniedz personalizētu, interaktīvu atbalstu, piemēram, rakstīt tekstus, palīdzēt plānot darbus un sapulces, veidot kopsavilkumus no dažādiem materiāliem vai sarunām;
 - dziļviltojums – MI ģenerēts vai manipulēts attēls, audio vai video saturs, kas atgādina reālas personas, priekšmetus, vietas, vienības vai notikumus un var maldināt personu, ka attiecīgais saturs ir autentisks vai patiess.
- Noteikumu mērķis ir veicināt godīgu, caurredzamu, atbildīgu un ētisku MI rīku piedāvāto iespēju izmantošanu LU, balstoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2024/1689 (MI akts),

Vispārīgajā datu aizsardzības regulā (VDAR) un LU normatīvajos aktos noteiktajiem pamatprincipiem par tiesisku un ētisku MI rīku izmantošanu un izvērtēšanu, datu apstrādi un aizsardzību, izmantojot MI rīkus.

4. Neatļauta MI rīku izmantošana ir pārkāpums, kas ir pielīdzināms noteikumos par akadēmisko godīgumu LU definētajam neatļauta palīg līdzekļa izmantošanas pārkāpumam. Šādu pārkāpumu izvērtē un rīkojas atbilstoši noteikumos par akadēmisko godīgumu LU noteiktajai pārkāpuma konstatēšanas un dokumentēšanas kārtībai.
5. LU saimes lēmumi un rīcība balstās uz šādiem MI rīku izmantošanas pamatprincipiem un praksi, kas ir savstarpēji papildinoši akadēmiskās ētikas nosacījumos un noteikumos par akadēmisko godīgumu LU noteiktajiem pamatprincipiem:
 - 5.1. godprātība – MI rīki tiek izmantoti LU noteiktajā kārtībā, bez maldināšanas, tajā skaitā ievērojot akadēmiskā godīguma noteikumus un principus, ņemot vērā studiju mērķus, studiju programmas un studiju kursa sasniedzamos rezultātus;
 - 5.2. atklātība – LU definē un nosaka MI rīku izmantošanas pieļaujamību, un studējošie MI rīku izmantošanas faktu atklāti norāda savos studiju procesā veiktajos darbos;
 - 5.3. atbildība – katrs ir personīgi atbildīgs par MI rīku izmantošanas sekām sava darba rezultātā;
 - 5.4. datu drošība – MI rīku izmantošana nedrīkst pārkāpt personu tiesības un būt pretrunā ar tām, tajā skaitā tiesībām uz privātumu, vienlīdzīgu attieksmi, autortiesībām u. c.

II. MI rīku izmantošanas pieļaujamības noteikšanas kārtība

6. LU fakultātes var izstrādāt šajos noteikumos noteikto principu, prasību un kārtības detalizāciju attiecīgajā fakultātē.
7. Fakultātes dekāns ir atbildīgs par noteikto MI izmantošanas principu ieviešanu un aktualizēšanu studiju procesā fakultātē.
8. Studiju programmu direktors:
 - 8.1. var definēt un pēc nepieciešamības aktualizēt savā studiju programmā iesaistīto docētāju un studējošo MI rīku izmantošanas pieļaujamus veidus studiju programmu līmenī, atbilstoši studiju programmas zinātnes nozares specifikai un studiju programmā noteiktajiem sasniedzamajiem rezultātiem;
 - 8.2. studiju programmu metodiskajos materiālos var iekļaut MI rīku pieļaujamības un izmantošanas nosacījumus, kā arī nosacījumus par MI rīku izmantošanas kārtību noslēguma pārbaudījumos (bakalaura, maģistra, promocijas darbos u.c.);
 - 8.3. informē studējošos par pieļaujamajiem MI rīku izmantošanas veidiem, kā arī pienākumu un formu, kādā norādīt MI rīku izmantojumu savos studiju procesā veiktajos darbos;
 - 8.4. LU noteiktā kārtībā izvērtē MI virtuālā asistenta rīka izmantošanas iespējamību gadījumos, kad šāda rīka izmantošanas nepieciešamība ir objektīvi pamatojama, piemēram, attiecīgais MI rīks ir nepieciešams personai ar īpašām vajadzībām, un citos gadījumos. Attiecīgo kārtību nosaka rektors.

9. LU Administrācija un tās struktūrvienības atbilstoši to kompetencei nodrošina un sniedz atbalstu fakultātēm šo noteikumu piemērošanas un īstenošanas jautājumos. Rektors nodrošina šo noteikumu īstenošanu, ja nepieciešams, izdodot tiem pakārtotus LU pārvaldes lēmumus un normatīvos aktus.

III. MI izmantošanas prasības, pienākumi un atbildība docētājiem un studējošajiem

10. Docētājam un studējošajam ir aizliegts:
 - 10.1. uzdot ar MI rīku radītu saturu par savu;
 - 10.2. augšupielādēt, ievadīt, iekopēt u. tml. ierobežotas pieejamības informāciju MI rīkā, par kuru LU nav iegādāta licence vai kas nav LU ieviests MI risinājums;
 - 10.3. LU izmantot virtuālo MI asistentu, par kuru LU nav iegādāta licence vai kas nav LU ieviests MI risinājums, tajā skaitā pārstāvēt LU ārējā tiešsaistes pasākumā (sanāksmes, konferences u.c.), kā arī šī pasākuma transkribēšanai un protokolu sagatavošanai;
 - 10.4. radīt dziļviltojuma attēlus, video un audio materiālus. Ja tiešsaistes pasākumos vai nodarbībās tiek izmantoti balss kлона ģeneratori, par to izmantošanu jāinformē klātesošie.
11. MI rīku izmantošanas prasības studējošajiem:
 - 11.1. studējošais studiju procesā:
 - 11.1.1. ievēro docētāja noteiktos noteikumus MI izmantošanai konkrētajā studiju kursā;
 - 11.1.2. vērsas pie studiju kursa docētāja vai studiju programmas direktora, ja nav skaidri principi MI izmantošanai studiju procesā;
 - 11.1.3. norāda MI izmantošanu docētāja vai fakultātes studiju padomes noteiktajos veidos un formā;
 - 11.2. studējošajam studiju procesā ir aizliegts:
 - 11.2.1. izmantot virtuālo MI asistentu tiešsaistes nodarbību apmeklējumam, izņemot gadījumus, kad šāda MI rīka izmantošana LU noteiktā kārtībā ir atļauta;
 - 11.2.2. augšupielādēt, ievadīt, iekopēt u. tml. MI rīkā, par kuru LU nav iegādāta licence vai kas nav LU ieviests MI risinājums, docētāja izstrādātus studiju materiālus (videolekcijas, prezentācijas un citus autordarbus).
12. MI rīku izmantošanas prasības docētājiem:
 - 12.1. docētājs studiju procesā:
 - 12.1.1. izvērtē un nosaka MI rīku izmantošanas pieļaujamos un aizliegtos veidus studējošajiem savā studiju kursā atbilstoši studiju kursa mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem;
 - 12.1.2. nosaka MI rīku izmantošanas vispārīgos nosacījumus un pieļaujamos veidus un par tiem savlaicīgi informē studējošos;
 - 12.1.3. nosaka MI rīku izmantošanas nosacījumus un veidus studiju kursā paredzētajos patstāvīgā darba uzdevumos, starppārbaudījumos un kursa noslēguma pārbaudījumos;
 - 12.1.4. informē studējošos, ja viņu studiju procesā veikto darbu vērtēšanā un atsauksmes sniegšanā tiks izmantots MI rīks. Izmantojot MI rīkus šim mērķim, gala lēmums par vērtējumu ir jāpieņem docētājam pašam;

12.2. docētājam studiju procesā ir aizliegts:

- 12.2.1. augšupielādēt, ievadīt, iekopēt u. tml. MI rīkā, par kuru nav LU iegādāta licence vai kas nav LU ieviests MI risinājums, studējošo darbus (piemēram, kursa darbus, noslīguma darbus, esejas, arī rakstītos radošos pārbaudījumus) un doktorantu darbus (piemēram, publikācijas melnrakstus, promocijas darba daļas, promocijas darbus);
- 12.2.2. izmantot kā pamatojumu studējošā darbu vērtēšanā ģeneratīvā MI radīta satura atpazīšanas rīku sniegto rezultātu;
- 12.2.3. izmantot ģeneratīvā MI radīta satura atpazīšanas rīka rezultātu kā pierādījumu akadēmiskā godīguma pārkāpumam.

IV. Noslīguma jautājumi

13. Šie noteikumi stājas spēkā ar 16.03.2026.